

Vragen betreffende de stemcomputers.

In goede samenwerking met Anja Wijnands zijn de volgende vragen aan het college ontstaan over het gebruik van stemcomputers.

Geacht College,

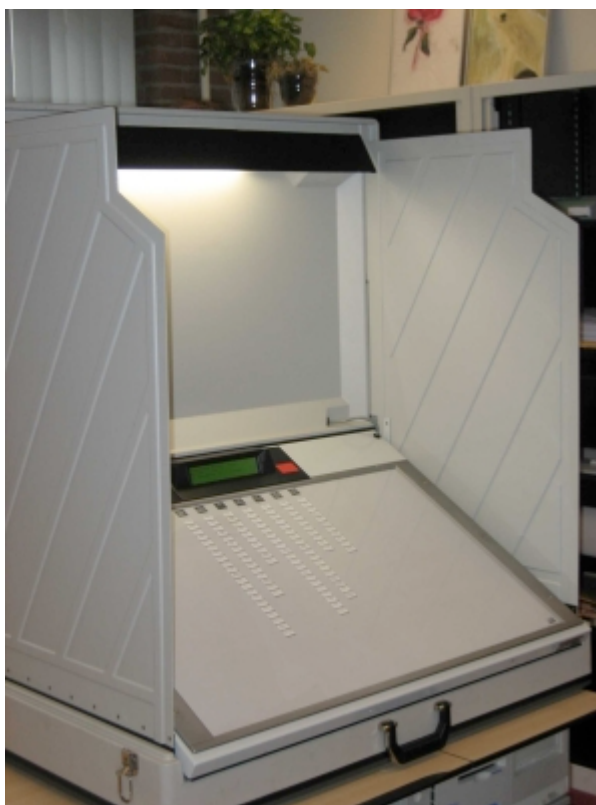
Zijn stemcomputers te vertrouwen?

Op www.wijvertrouwenstemcomputersniet.nl trof ik verontrustende informatie over de betrouwbaarheid, veiligheid en controleerbaarheid van stemcomputers. Bezorgde burgers, bestuurders en onderzoekers - die weten waar ze het over hebben - zetten vraagtekens bij de noodzaak van het gebruik van stemcomputers en hebben – zoals de naam van de site al aangeeft – grote twijfels.

Ik begrijp dat fraude met stemcomputers moeilijk aan te tonen is en dat maakt het gebruik van stemcomputers voor verkiezingen omstreden. De software van stemcomputers is meestal geheim en eigendom van de fabrikant. Een betrouwbare hertelling is vaak niet mogelijk omdat de computers geen bewijs van de uitgebrachte stem printen. Dit wordt ook wel aangeduid als de afwezigheid van een "paper-trail". En natuurlijk moet je er altijd vanuit gaan dat leden van het stembureau betrouwbaar zijn. Maar degene die de stemcomputer bedient kan het stemmen manipuleren door bijvoorbeeld de machine op "standby" te zetten en daar moet je toch rekening mee houden.

Naar aanleiding van de op bovenvermelde site gevonden informatie en de komende verkiezingen waarbij Hilversum weer zijn stemcomputers zal gebruiken heeft het CDA de volgende vragen:

1. Hoe wordt de verkiezingsuitslag verkregen met stemcomputers in Hilversum gecontroleerd? Wordt alleen het totaal aantal uitgebrachte stemmen vergeleken met het aantal ingeleverde oproepkaarten of is er nog een verdere controle?
2. Indien er geen verdere controle wordt gedaan is dit dan wel mogelijk na ingediend bezwaar over de verkiezingsuitslag?
3. Wordt bij alle stemcomputers gecontroleerd of de op het scherm getoonde informatie ook altijd de daadwerkelijke gegevens zijn die in het geheugen worden opgeslagen?
4. Hoe worden de stemcomputers opgeslagen en getransporteerd en wat zijn de veiligheidswaarborgen hierbij?
5. Wordt bij alle stemcomputers voor het gebruik de software gecontroleerd op eventuele wijzigingen? Zo ja, op welke wijze gebeurt dit en op welke termijn voor de verkiezingen?
6. Zijn leden van het stembureau in staat om stemcomputers en de daarop geïnstalleerde software te controleren? Zo ja, op welke wijze gebeurt dit?
7. "Wij vertrouwen de stemcomputers niet" wijst erop dat voor optimale controleerbaarheid een "paper trail" noodzakelijk is. Onderschrijft het College deze zienswijze? Bent u bereid over te stappen op dit systeem? Zo niet, waarom niet?
8. "Wij vertrouwen de stemcomputers niet" beweert op haar website dat het stemmen per computer duurder is dan het stemmen met biljetten. Klopt deze bewering? Kan het college aangeven wat de kosten zijn van het stemmen per computer en met biljetten?
9. Vindt u dat een dat het gebruik van een aantoonbaar onveilig en oncontroleerbaar systeem is gerechtvaardigd?
10. Indien in Hilversum de wens bestaat de controleerbaarheid van de verkiezingsuitslag te vergroten, hoe kunt u

dan aan die wens gehoor geven?

Om ten slotte Ed Ridderbeekx, IT-auditor, aan te halen: Wij zijn niet zozeer tegen de toepassing van stemcomputers. Wij zijn wel tegen het ontbreken van de randvoorwaarden die het systeem veilig, controleerbaar en betrouwbaar maken.

Puck Zijlstra
21-9-2006

[naar NIEUWS inhoud](#)

[naar ARCHIEF inhoud](#)